

همکاری و همراهی تمام بخش‌های اقتصادی با زیست‌بوم فناوری کشور، لازمه تحقق شعار سال

عصر جدید اقتصاد با دانش‌بنیان‌ها

مشاور معاون علمی و فناوری ریاست جمهوری در گفت‌وگو با «وطن امروز» عنوان کرد

توجه به بازار محصولات دانش‌بنیان

زیست‌بوم فناوری و اقتصاد حرکت کند. با توجه به آنچه مشاور معاون علمی و فناوری ریاست جمهوری عنوان می‌کند، این سوال مطرح می‌شود که حلقه اتصال میان شرکت‌های بزرگ و شرکت‌های دانش‌بنیان برای تحقق شعار سال چیست و از کجا باید شروع کرد؟ کرمی در این باره گفت: خوشبختانه از ابتدای سال جاری، طلیعه اقدامات معاونت برای تحقق شعار سال آغاز شد و معاونان وزارتخانه‌ها شکل گرفت. رئیس‌جمهور و وزرا و معاونان وزارتخانه‌ها شکل گرفت. به گفته وی، اگرچه مشکلات و موانع موجود در کوتاهمدت حل‌وفصل نمی‌شود اما در این جلسات تلاش شد چالش‌ها و موانع پیش روی شرکت‌های دانش‌بنیان بررسی و احصا شود، لذا با توجه به اقداماتی که از ابتدای سال تاکنون انجام شده، در پایان سال جاری وضع روشن و امیدوارکننده‌ای خواهیم داشت.

معتمدین اشتغال در بخش دانش‌بنیان‌ها باید ۲ برابر شود و تعداد شرکت‌های دانش‌بنیان نیز با حفظ کیفیت باید افزایش یابد. در واقع هدف اصلی افزایش توان، رشد اشتغال‌زایی و حفظ کیفیت شرکت‌های دانش‌بنیان در سال جدید است.

نگاه ویژه دولت به دانش‌بنیان‌ها
پرویز کرمی در ادامه با اشاره به مهم‌ترین اقدامی که در دستور کار معاونت علمی و بخش‌هایی از دولت قرار گرفته است، گفت: در سال‌های گذشته حرکت به سمت تولید و اقتصاد دانش‌بنیان چندان مورد توجه نبود و هیچ‌کس آمادگی پذیرش و تغییر به سمت دانش‌بنیان شدن را نداشت اما خوشبختانه شعار امسال باعث شد نگاه ویژه‌ای به موضوع دانش‌بنیان‌ها در همه دستگاه‌ها و ارگان‌ها شکل بگیرد. در حال حاضر بسیاری از دستگاه‌ها در صدد شناسایی و رصد چالش‌ها و موانع پیش روی خود هستند تا به کمک زیست‌بوم فناوری، راهکارهای رفع موانع را بیابند.

به گفته وی، دولت و معاون اول ریاست جمهوری به شرکت‌های دانش‌بنیان به چشم یک فرصت استثنایی نگاه می‌کنند، چرا که بر این باورند این شرکت‌ها به دلیل ماهیت‌شان می‌توانند رفع‌کننده بسیاری از مشکلات دولت و کشور باشند.

مشاور معاون علمی و فناوری ریاست جمهوری به تشکیل ستادی به ریاست معاون اول رئیس‌جمهور اشاره کرد و گفت: ستاد ویژه تحقق شعار سال با برگزاری جلسات مستمر به صورت ۲ هفته یک بار چالش‌های موجود را شناسایی کرده و دستورات لازم برای رفع این چالش‌ها توسط معاون اول ریاست جمهوری ارائه می‌شود.

معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری به عنوان سکاندار زیست‌بوم فناوری، نقش بسزایی در تحقق شعار امسال و هدایت شرکت‌های دانش‌بنیان به این سمت دارد. پرویز کرمی، مشاور معاون علمی و فناوری ریاست جمهوری در گفت‌وگو با «وطن امروز» با اشاره به اهمیت حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان گفت: در موضوع حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان در وهله نخست باید کمک کنیم شرکت‌های فعال موجود توسعه پیدا کنند و بتوانند بازار محصولات خود را گسترش دهند. یکی از راهکارهای تحقق این امر ارائه تسهیلات مالی است اما از سوی دیگر حمایت‌های متعدد دیگری وجود دارد که باید از طریق شرکت‌های بزرگ دولتی و همچنین بخش خصوصی ارائه شود.

به گفته وی، نقش و وظیفه دولت همواره تسهیل‌گری بوده است، لذا در چنین شرایطی برای توسعه و گسترش فعالیت شرکت‌های دانش‌بنیان دولت باید با خرید تولیدات شرکت‌های دانش‌بنیان، کمک کند بازار محصولات دانش‌بنیان گسترش یابد. باید شرایط صادرات تولیدات دانش‌بنیان را تسهیل کند.

بخش‌های صنعتی و کشاورزی به سمت خرید تجهیزات و ماشین‌آلات تولید شده توسط شرکت‌های دانش‌بنیان سوق پیدا کنند. وی معتقد است مسائل و چالش‌های اقتصادی کشور باید توسط تولیدات داخلی حل شود، چرا که اگر تولید دانش‌بنیان در کشور شکل بگیرد، درآمدزایی، اشتغال‌زایی و گردش مالی درست و منطقی حاصل خواهد شد.

شکل‌گیری اتحاد بزرگ
مشاور معاون علمی و فناوری ریاست جمهوری ادامه داد: ارائه مشوق از سوی دولت یکی از اصلی‌ترین راهکارهای تحقق شعار سال است. به عبارت دیگر دولت باید واحدهای تولیدی بزرگ را با ارائه مشوق‌های مختلفی تشویق کند تا با شرکت‌های دانش‌بنیان پروژه‌های مشترک تعریف کنند تا به این ترتیب فناوری و نوآوری به داخل شرکت‌های بزرگ رسوخ پیدا کند و شرکت‌های تولیدی بزرگ نیز امیدوار خواهند شد که با رشد فناوری و نوآوری، تولیدات خود را به‌روزتر کرده و بتوانند صادرات خود را افزایش دهند.

کرمی افزود: دولت باید با ارائه مشوق‌های وارداتی، صادراتی، مالیاتی، گمرکی و... به شرکت‌های تولیدی بزرگ، آنها را تشویق به همکاری با شرکت‌های دانش‌بنیان کند. البته ذکر این نکته نیز ضروری است که حمایت‌هایی که توسط دولت ارائه می‌شود، باید هدایت شده، نظارت شده و دقیق باشد و به سمت اتحاد میان

وام و وثیقه تسهیل می‌شود اما نتیجه این شد که تعداد زیادی از شرکت‌های سودجو همزمان با سوددهی بازاریابی مثل ارز و سکه، در قالب شرکت‌های دانش‌بنیان وام دریافت و بخشی از آن یا همه آن را وارد بازار ارز و سکه می‌کردند.

سلمان قربانی‌زاده افزوده است: برای حل این مشکل موضوع ارائه وثیقه مطرح شد تا ارزیابی‌ها سخت‌تر باشد. در حال حاضر وثیقه مورد نیاز برای دریافت وام اولاً باید ملکی باشد و ثانیاً سهل‌البیع باشد اما نکته قابل توجه این است که تأمین این وثیقه برای بسیاری از شرکت‌های دانش‌بنیان دشوار است و در مواردی امکان‌پذیر نیست. در حالی که اگر همانند بسیاری از کشورهای دنیا بتوان تجهیزات یا قرارداد را به عنوان وثیقه در نظر گرفت، معضل بسیاری از شرکت‌های دانش‌بنیان حل خواهد شد.

وی با بیان اینکه بازپرداخت تسهیلات ارائه شده و نبود بازار داخلی نیز از دیگر معضلات پیش روی شرکت‌های دانش‌بنیان است، گفته است: بسیاری از شرکت‌های دانش‌بنیان از بودجه چند هزار میلیاردی حمایت از دانش‌بنیان‌ها در قانون بودجه استقبال نکرده‌اند، چرا که شرکت‌ها بیشتر نیازمند بازار هستند تا تسهیلات. در واقع اگر چه شرکت‌ها به پول نیاز دارند اما از آن مهم‌تر این است که محصولات‌شان در بازار داخلی به فروش برسد. این در حالی است که بسیاری از شرکت‌های خصوصی دولتی نه تنها از محصولات شرکت‌های دانش‌بنیان استفاده نمی‌کنند، بلکه از ورود فناوری نیز چندین موضوع عدم استقبال شرکت‌های دولتی و خصوصی از نوآوری را سوسونا ستاری، معاون علمی و فناوری ریاست جمهوری نیز در نشست هم‌اندیشی ارتقای تولید دانش‌بنیان در شرکت‌های بزرگ که چندی پیش با حضور وزیر صمت برگزار شد، مورد تأکید قرار داد.

افزایش سرمایه و ارزش افزوده با ورود نوآوری
ستاری در این نشست با اشاره به اینکه برخی بخش‌های دولتی و شرکت‌های خصوصی از نوآوری استقبال نمی‌کنند، گفت: این مجموعه‌ها به دلیل پشت‌گرمی مالی که دارند، چندان رغبتی به ورود نوآوری ندارند، در حالی که نوآوری و فناوری، سرمایه و ارزش افزوده آنها را چندین برابر خواهد کرد.

به گفته معاون علمی و فناوری رئیس‌جمهوری، صنایع برای توسعه یافتن به توان شرکت‌های دانش‌بنیان نیاز دارند. هر جایی که شرکت‌های دانش‌بنیان ورود پیدا کرده‌اند، مشکلات کمتر شد اما برخی صنایع چون کشاورزی که هنوز فناوری خوبی در آنها رخنه نکرده، با مشکلات عدیده‌ای روبه‌رو هستند و حجم واردات در این حوزه همچنان بالاست.

ستاری با اشاره به اهمیت قانون چشم تولید دانش‌بنیان گفت: این قانون الگوی راهبردی تازه‌ای را برای پیاده‌سازی اقتصاد دانش‌بنیان در کشور محقق می‌کند که در حال حاضر در مرحله تصویب نهایی توسط شورای نگهبان است. امید داریم با اجرای این قانون و تصویب آیین‌نامه‌ها، مدل جدید و نوآورانه‌ای در حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان و خلاق در کشور اجرایی شود.

مثال تبصره ۱۶ (تسهیلات تکلیفی) همچنین قانون بودجه سال جاری، بانک مرکزی را مکلف کرده از طریق بانک‌های عامل معادل ۵ هزار میلیارد تومان تسهیلات به شرکت‌های دانش‌بنیان و خلاق اختصاص دهد. سخنگوی کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس هم از اختصاص ردیف اعتباری ۴ هزار میلیاردتومانی برای حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان، کمک‌های بلاعوض و تسهیلات کم‌بهره در سال ۱۴۰۱ خبر داده است.

بر اساس اعلام رئیس کل بانک مرکزی، در ۱۰ ماهه سال گذشته بیش از ۵۰ هزار میلیارد تومان تسهیلات به شرکت‌های دانش‌بنیان تخصیص یافت که نسبت به سال قبل از آن، بیش از ۱۰۰ درصد رشد داشته و حدود ۱۲۰۰ شرکت دانش‌بنیان توانستند از منابع مالی بانک‌ها استفاده کنند. این تسهیلات از طریق صندوق پژوهش و فناوری معاونت علمی فناوری ریاست جمهوری و صندوق‌های وابسته اعطا می‌شود و متشکل از تسهیلات مالی، ضمانتنامه، سرمایه‌گذاری و توانمندسازی (کمک بلاعوض) است.

به رغم اهمیت حمایت‌های مالی و تسهیلات بانکی در تحقق اهداف اقتصاد دانش‌بنیان اما به نظر می‌رسد آنگدر که سهم شرکت‌های دانش‌بنیان در تسهیلات بانکی پرتنگ است، در رشد تولید ناخالص ملی موفق نبوده است. این امر ضرورت بازنگری و تجدید نظر در سیاست‌ها و سازوکارهای اعطای تسهیلات به شرکت‌های دانش‌بنیان را تشدید می‌کند تا به این طریق از پول پاشی به اسم حمایت از دانش‌بنیان‌ها جلوگیری شود. کارشناسان زیست‌بوم فناوری بر این باورند هر چند برخی شرکت‌های دانش‌بنیان نوپا در ابتدای کار به حمایت‌های مالی نیاز دارند اما نباید صرف توجه و تمرکز مسؤولان به این موضوع، از سایر حمایت‌های دیگر غافل شد. رهبر معظم انقلاب نیز در سخنرانی یکم فروردین امسال فرمودند: «پول پاشی و بی‌ملاحظه عمل کردن در حمایت از تولید به جایی نمی‌رسد».

لزوم رفع موانع پیش روی دانش‌بنیان‌ها
در حال حاضر تسهیلات مالی و بانکی به صورت قابل قبولی به شرکت‌های دانش‌بنیان ارائه می‌شود اما همان‌طور که گفته شد صرفاً با حمایت‌های مالی و بانکی از شرکت‌های دانش‌بنیان نمی‌توان به کارکرد آنها در تحقق اقتصاد دانش‌بنیان امیدوار بود، بلکه باید تمام اجزا و اعضای تاثیرگذار در اقتصاد دانش‌بنیان به صورت متحد و یکپارچه عمل کنند. مضاف بر اینکه سیاست‌گذاری در این حوزه نیز باید همسو با حمایت‌های ارائه شده به شرکت‌های دانش‌بنیان باشد.

بیشتر نیازمند بازار هستیم تا تسهیلات
دبیر انجمن شرکت‌های دانش‌بنیان صنعت نفت در گفت‌وگو با خبرگزاری مهر با اشاره به برخی موانع پیش روی توسعه و پیشرفت شرکت‌های دانش‌بنیان گفته است: «در سال‌های گذشته اعلام شد فرآیند پرداخت

گروه اقتصادی: سازمان همکاری اقتصادی و توسعه (OECD) به عنوان متولی توضیح و تشریح مفهوم اقتصاد دانش‌بنیان، اقتصادی را دانش‌بنیان می‌داند که به صورت مستقیم بر پایه تولید، توزیع و استفاده از دانش و اطلاعات استوار باشد.

به عبارت دیگر دانش‌بنیان شدن اقتصاد وقتی اتفاق می‌افتد که دانش و فناوری در تمام بخش‌های مختلف آن اقتصاد، از حوزه‌های صنعتی گرفته تا عرصه تولیدات کشاورزی و دامی، از صنایع بالادستی گرفته تا صنایع پایین‌دستی و از شرکت‌های بزرگ تولیدی گرفته تا کسب‌وکارهای تولیدی خرد مردمی، گسترش یابد.

دانش‌بنیان شدن اقتصاد یک کشور بی‌تردید نیازمند بستری مناسبی است که بتواند زمینه رشد و شکوفایی اقتصاد دانش‌بنیان را فراهم کند. در این میان ابزارهای متعددی برای تحقق واقعی اقتصاد دانش‌بنیان نیاز است که طبق گفته کارشناسان مهم‌ترین این ابزارها، حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان و بازیگران زیست‌بوم فناوری است. در گزارشی که از سوی مرکز پژوهش‌های مجلس ارائه شده، رویکردها و تجارب ۵ کشور در

راستای استقرار اقتصاد دانش‌بنیان مورد بررسی قرار گرفته است. در این گزارش آمده است تجربه کشورهای مانند فنلاند و کره جنوبی نشان می‌دهد هماهنگی و یکپارچگی میان بازیگران اصلی صنعتی، علمی، فناوریانه و نوآورانه و حمایت و پشتیبانی هر کدام از این بازیگران، اقتصاد را به سمت دانش‌بنیان شدن به مفهوم واقعی سوق می‌دهد. در ایران نیز «قانون حمایت از شرکت‌ها و موسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری و اختراعات» که سال ۱۳۸۹ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید، آغازی بر گسترده‌ترین برنامه حمایتی دولت از شرکت‌ها و

موسسات دانش‌بنیان بوده که در این قانون موضوعات مهمی چون تشکیل صندوق نوآوری و شکوفایی و ارائه معافیت‌های مالیاتی و گمرکی به این شرکت‌ها بیان شده است اما به رغم برنامه‌های حمایتی مختلفی که برای حمایت و پشتیبانی از زیست‌بوم فناوری تدوین و اجرا شده، تجربه ثابت کرده است نیاز اصلی شرکت‌های دانش‌بنیان نیازی از جنس حمایت‌های مالی و پولی نیست که برای مثال با تسهیلات بانکی رفع شود، بلکه نوع دیگری از حمایت را می‌طلبد.

این در حالی است که یکی از پرتنگ‌ترین وعده‌هایی که از ابتدای سال داده شده، وعده‌هایی از جنس حمایت‌های مالی و تسهیلات بانکی بوده است و در این راستا بانک‌های دولتی به نوبت برای اعطای تسهیلات اعلام آمادگی کردند و برنامه‌های خود را ارائه دادند.

دانش‌بنیان‌ها در قانون بودجه ۱۴۰۱
در قانون بودجه ۱۴۰۱ هر کجا اسم دانش‌بنیان آمده است، حمایت از دانش‌بنیان‌ها صرفاً معادل پرداخت تسهیلات از محل‌های مختلف بیان شده است. به طور

با بالاترین سرعت، بدون قطعی دانلود کنید

حجم نامحدود و پرسرعت با انتخاب اینترنت باکیفیت